

Socjologia rodziny

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Informatyka Społeczna Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Humanistyczny Poziom kształcenia Studia licencjackie I stopnia Forma studiów Stacjonarne Profil studiów Praktyczny		Cykl dydaktyczny 2024/2025 Kod przedmiotu HIFSS.I10.07497.24 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Do wyboru Blok zajęciowy Przedmioty ogólne Przedmiot powiązany z badaniami naukowymi Tak
Koordynator przedmiotu	Łucja Kaprańska	
Prowadzący zajęcia	Łucja Kaprańska	
Okres Semestr 5	Forma zaliczenia Zaliczenie Forma prowadzenia i godziny zajęć Wykład: 30	Liczba punktów ECTS 2

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy - Student zna i rozumie:			
W1	Zna podstawowe paradygmaty analizy w naukach społecznych i humanistycznych i potrafi zastosować je do analizy rodziny.	IFS1P_W04	Kolokwium

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
W2	Zna relacje zachodzące między procesami, strukturami i instytucjami społecznymi oraz między ich elementami we współczesnym społeczeństwie i potrafi odnieść tę wiedzę do rodziny.	IFS1P_W05	Kolokwium
Umiejętności - Student potrafi:			
U1	Potrafi dokonać interpretacji tekstu z dziedziny nauk społecznych i humanistycznych i w oparciu o nią rozszerzać swą wiedzę na temat rodziny.	IFS1P_U06	Referat
Kompetencje społecznych - Student jest gotów do:			
K1	Ma świadomość znaczenia analizy socjologicznej oraz refleksji humanistycznej dla rozumienia współczesnych procesów społecznych, politycznych, gospodarczych i kulturowych dot. rodziny.	IFS1P_K05	Prezentacja

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla modułu zajęć

Dzięki kursowi student/studentka potrafi zrozumieć przeobrażenia w sferze małżeństwa i rodziny, ale i diagnozować jej stan i kondycję.

Nakład pracy studenta

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane aktywności
Wykład	30
Samodzielne studiowanie tematyki zajęć	16
Dodatkowe godziny kontaktowe	4
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 50
Liczba godzin kontaktowych	Liczba godzin 30

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
1.	Rodzina - mikrostrukturalna analiza.: Celem wykładu jest analiza szczególnej małej grupy społecznej – rodziny. Wykład zwracać będzie uwagę na istotę, funkcje i przemiany rodziny tak współcześnie jak i w aspekcie historycznym. Przedstawiona zostanie rodzina jako podstawowy układ społeczny pomimo przemian stale obecny w kulturze europejskiej. Przemiany w rodzinie mające miejsce we współczesnym świecie zostaną poddane szczególnej analizie, z uwzględnieniem przełomu lat 60. i zjawisk późniejszych wpływających na kształt rodziny współczesnej. W trakcie wykładów zostaną poddane analizie alternatywne wzory życia rodzinnego, nowe koncepcje społecznych ról pełnionych w rodzinie (młodzież, seniorzy), wpływ trendów globalnych na funkcjonowanie rodziny jak również relacje między ekonomią, polityką a życiem rodzinnym. Dzięki kursowi student potrafi zrozumieć nie tylko przeobrażenia w sferze małżeństwa i rodziny, ale i diagnozować jej stan i kondycję. Zapozna się z nowymi koncepcjami rodziny, zrozumie, jak kondycja rodziny współczesnej wiąże się z przemianami społecznymi. 1. Rozważania wstępne: Małe grupy a struktura społecznego świata. Rodzina jako egzemplifikacja małej grupy społecznej. Miejsce rodziny w historii myśli społecznej i socjologii. 2. Istota i funkcje rodziny. Specyfika rodziny europejskiej 3 - 4. Historia badań na rodziną, przegląd wybranych perspektyw badawczych w tym perspektywa feministyczna. Czego uczy nas gender? 5-6. Główne pojęcia i definicje związane z małżeństwem rodziną; dobór małżeński, pokrewieństwo, typologie rodzin, 7. Rodzina w działaniu: fazy życia rodzinnego (faza preparentalna parentela, postparentalna, i ich cechy charakterystyczne) 8. Rodzina w działaniu: relacje międzypokoleniowe w rodzinie - seniorzy i pokolenie wnuków 9 -10 Kierunki przemian rodziny z uwzględnieniem rewolucji XIX wieku i lat 60; przemiany płciowych ról społecznych, nowe macierzyństwo, nowe ojcostwo 11. Przemiany c.d.: alternatywne formy życia rodzinnego 12. Bezżenność, bezdzietność a rodzina (single i dinksy, powody bezdzietności i jej społeczne skutki) 13. Trwałość małżeństwa i rodziny dawniej i dziś (czynniki destabilizacji małżeństwa i rodziny, konsekwencje rozpadu rodziny. Rodziny zrekonstruowane i ich problemy) 14. Patologie życia rodzinnego 15.Kolokwium	W1, W2, U1, K1	Wykład

Informacje rozszerzone

Metody i techniki kształcenia :

Dyskusja, Kształcenie zdalne, Studium przypadku (ang. case study), Praca grupowa, Opowiadanie (ang. storytelling), Wykład

Rodzaj zajęć	Metody zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
Wykład	Kolokwium, Referat, Prezentacja	obecność na zajęciach (obowiązkowa), pozytywna ocena z kolokwium

Dodatkowy opis

osoby chętne mogą uzyskać podniesienie oceny o pół stopnia dzięki przygotowanemu samodzielnie referatowi/prezentacji

Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu

Obecność na wykładzie (obowiązkowa), obecność na kolokwium. Nieobecność na kolokwium wymaga usprawiedliwienia. Terminy poprawkowe - zgodnie z regulaminem AGH.

Sposób obliczania oceny końcowej

Ocena końcowa opiera się na wyniku końcowego kolokwium. Obecność na wszystkich wykładach podnosi ocenę o pół stopnia, podobnie jak przygotowanie prezentacji (razem - 1 stopień)

Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach

Obecność na wykładach jest obowiązkowa. Przy dwóch lub więcej nieobecnościach student zobowiązany jest do zaliczenia opuszczonych zajęć podczas dyżuru lub otrzymuje większą liczbę pytań na kolokwium zaliczeniowym.

Wymagania wstępne i dodatkowe

Student powinien mieć zaliczony przedmiot Wstęp do Socjologii.

Zasady udziału w poszczególnych zajęciach, ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa

Wykład: Studenci uczestniczą w zajęciach poznając kolejne treści nauczania zgodnie z sylabusem przedmiotu. Studenci winni na bieżąco zadawać pytania i wyjaśniać wątpliwości. Rejestracja audiowizualna wykładu wymaga zgody prowadzącego.

Literatura

Obowiązkowa

1. Szlendak, T. (2010) Socjologia rodziny, PWN, Warszawa.
2. Kocik, L. (2006) Rodzina w obliczu wartości i wzorów życia ponowoczesnego świata, Krakowska Szkoła Wyższa im. A.F. Modrzewskiego, Kraków
3. Slany K. (2002). Alternatywne formy życia małżeńsko-rodzinnego w ponowoczesnym świecie. Kraków. Zakład Wydawniczy NOMOS. Rozdz.I-III
4. Adamski F. (2002). Rodzina . Wymiar społeczno-kulturowy Cz.I i rozdz.VII, Kraków. Wyd. UJ
5. Slany K. (2007) Alternatywne formy życia małżeńsko-rodzinnego, w: Jedna Polska? Dawne i nowe zróżnicowania społeczne, Kraków WAM PAN
6. Duch Krzysztozek D, (2007) Kto rządzi w rodzinie, Warszawa IFSiS PAN, rozdz.III i IV
7. Dyczewski L. (2003). Rodzina twórcą i przekazicielem kultury. Rozdz.II. Lublin. Towarzystwo Naukowe KUL
8. Doris Lessing, Piąte dziecko, Warszawa
9. Slany, K., Szczepaniak-Wiecha I. (2003), Bezdzielnosc - czy nowa wartosc we wspolczesnym swiecie? W: K. Slany, I. Szczepaniak-Wiecha (red.) Systemy wartosci a procesy demograficzne, NOMOS, Kraków
10. Ratecka Anna, (2011), Niedokończona egalitaryzacja o władzy w polskich małżeństwach, w :. K. Slany, B. Kowalska, M. Ślusarczyk , Kalejdoskop genderowt. W drodze do poznania płci społeczno-kulturowej , Wyd. UJ, Kraków
11. Warzywoda-Kruszyńska W., Szukalski P.(2004). Rodzina w procesie przemian w: Rodzina w zmieniającym się społeczeństwie polskim. Wyd. Uniwersytetu Łódzkiego. Łódź , s.13-21
12. Key Trimberger, (2009) Nowa singielka, WAB, Warszawa, Wprowadzenie , rozdz.1, 6, 9
13. Olsen, B.M. Aarseth, Food and masculinity in dual-career couples, Journal of Gender vol. 17,nr 4 Studies
14. Weeks, J. 2004, The lesbian and gay family, in: The Blackwell Companion to the Sociology of Families, Blackwell Publishing Ltd.

Badania i publikacje

Badania

1. Młodzież wobec przemocy, INSS AGH Kraków 2000.
2. Życie po uczelni. Losy emerytowanych pracowników nauki na przykładzie środowiska akademickiego Krakowa (WH AGH 2024)

Publikacje

1. Łucja Kaprańska, Marzena Mamak - Zdanecka, Agata Maksymowicz, "Starość niepokorna. O niektórych niestereotypowych rolach seniorów". Wyd. Naukowe AGH, Kraków 2018
2. Łucja Kaprańska, "Dom, praca, sieć. Portret własny młodych polskich rodzin w świetle blogów parentingowych i rodzinnych". W: Humanizacja Pracy 2018.

Kierunkowe efekty uczenia się

Kod	Treść
IFS1P_K05	prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z komunikacją człowiek-komputer
IFS1P_U06	potrafi pozyskiwać informacje z literatury, baz danych oraz innych właściwie dobranych źródeł, które są związane z wzajemnym oddziaływaniem pomiędzy informacyjnymi technologiami komunikacyjnymi i światem społecznym; potrafi integrować uzyskane informacje, dokonywać ich interpretacji, a także wyciągać wnioski oraz formułować i uzasadniać opinie.
IFS1P_W04	zna podstawowe pojęcia z zakresu nauk społecznych i technicznych pozwalające na interpretację współczesnych społeczeństw i zachodzących w nich procesów, jak również zna kryteria wyboru metod analizy obserwowanego zjawiska.
IFS1P_W05	ma elementarną wiedzę o rodzajach więzi społecznej i prawidłowościach, którym podlegają oraz o zjawiskach i procesach charakterystycznych dla różnorodnych grup społecznych.